

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gwaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia CXVII. Et cùm accumberent ederentq[ue], ait Iesus: Ame[n] dico vobis, unus ex vobis prodet me, qui edit mecu[m]. Ipsi uerò cœperu[n]t esse tristes, & dicere ei sigillatim, Num quid ego? Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

quodam & iactura, si illi locum daret, egeno & pauperi, cum in tanto concursu non deessent, qui concinaculum aliquo pretio conducerent. At quia Christum iam ante cognouerat, & illius spiritum mouebatur, omnia alia facile contemnit, quae diuersum suadere poterant. Imitemur nos exemplum hoc hominis, quando multa obflare videntur, quo minus Christo & cultoribus ipsius locum demus. Etsi enim horribilis sit multorum ferocia, qui illum vndiq; profligatum vellent, potest tamen ille & suis animum addere, & hostium conatus frangere, ne quod volumus possint. Illi debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

H O M I L I A C X V I I .

Et cum accumberent ederentq; ait Iesus: Amē dico uobis, unus ex uobis prodeit me, qui edit mecum. Ipsi uerō cœperunt esse tristes, & dicere ei sigillatim, Num quid ego? Et alius, Num quid ego? Ipse autē respondens dixit eis: Unus ex duodecim qui intingit mecum in catinum. Filius quidē hominis abit, sicut scriptum est de eo: sed uā homini illi, per quē Filius hominis proditur. Bonū erat ei, si natus nō fuisset homo ille.

Inter præcipua, quæ mortem Iesu Christi præferunt, cum primis memorabilis est Cœna paschæ. Argumentū est, quod cum discipulis suis postremam habuit. Vt enim pater vel discessurus vel moriturus, cum uisus præsentis loci, Ius de rebus grauius & maxime necessarijs agit: Ita Christum fecisse patet tum ex diuersis actionibus quas cum discipulis habuit, tum ex concione illa diligenti, quæ apud Ioannem describitur. In loan. 14. 15. 16. presenti autem prima narratur actio, quæ illi cum Iuda intercessit, quem ipsius prodendi consilium cum sacerdotibus iam iniuisse nuper audiuius. Etsi enim hoc illum fecisse seiret Christus, tamen eundem ad mensam suam admittit, imō amice & fideliter de ijs admonet, quæ ipsum scire intererat. Continentur ergo hic multæ, quæ ad nostram instructionem & consolationem faciunt, inter quæ præcipuum est, quam diligenter admoneri debeant qui ad Cœnæ mysticæ cōmunionem accedere uolunt, ut iuxta Pauli præceptū seipsos probent, ne dum suis sceleribus illam prophætant, sibi ipsi iudicium edant & bibant. Sed ut singula rectius intelligantur, actionis huius personas ex ordine inspicimus, & quæ hic breuius perstringuntur, aliunde sarcinemus.

Primus hic prodit ipse Dominus noster Iesus Christus, qui (ut Ioannes scribit) mortis suæ recordatione conturbatus, Iudam admonet, qui in hanc cum sacerdotibus conspirauerat. Suo autem exemplo præceptū de diligendis inimicis interpretatur, quo hodie multi abuti solent. Sunt enim qui, ne quem odisse uideantur, omnia distimulant, nec aliquem admonent, licet illum ex auaritia peccare, & peccando ad interitum ruere uideant. Sunt item qui si arguantur, uel officij admoentur liberius, mox in monitoribus suis charitatem deſyderant, & illud omne ex odij affectu proficij clamant. At optimus sui interpres Christus est, qui cum ipsa sit charitas, Iudæ tamen scelus distimulare noluit, sed illum libere & serio admonet. Vnde discemus, nequaquam peccare eos, qui pro sua uocationis ratione idem uel publicè uel priuatim faciunt. Imò non aliud officij amoris honestius & salutaris est, quam si fida admonitione reuocentur in uiam, qui sibi ipsi exitium accersunt. Nec amicorū loco habendi sunt, qui proximis sui peccata distimulare possunt. Si enim filium odit pater, qui uirga parcit, quomodo amicum uel inimicum diligere dicetur, qui peccantē nec admonet, nec corripit? Ne quid tamen hic sub charitatis prætextu peccetur (quod facile fit propter inuicem nobis philautia affectum) prodeit Christi exemplum diligenter considerare, ut eadem ratione & ordine utamur, quo ille erga Iudam usus est.

Primum, quia impunitatis spe plerumq; homines peccant, dum se latere & scelera sua celari posse arbitrantur, Christus Iudæ scelus ita arguit, ut nomini quidem ipsius parcat, satis tamen aperte cœſetur, se nihil eorum ignorare, quæ ille cum sacerdotibus egerat. Nam cum graui asseueratione ait: Amen dico uobis, unus ex uobis prodeit me, qui edit mecum. Habent hic singula uerba suum pondus quoad sceleris amplificationem, at tamen persona (ut modo diximus) parcit adhuc, eò quod illud nondum esset publicum, nec quengquam adhuc offenderat. In correptionibus ergo uel admonitionibus inter peccata publica uel manifesta & occulta distinguendum est: & hac quidem prudenter tegi de-

Christus Iudam admonet. loan. 13. Matth. 5.

Christus Iudam admonet. loan. 13. Matth. 5.

Prouerb. 3.

Scelus arbitrat, Christus Iudæ scelus ita arguit, ut nomini quidem ipsius parcat, satis tamen aperte cœſetur, se nihil eorum ignorare, quæ ille cum sacerdotibus egerat. Nam cum graui asseueratione ait: Amen dico uobis, unus ex uobis prodeit me, qui edit mecum. Habent hic singula uerba suum pondus quoad sceleris amplificationem, at tamen persona (ut modo diximus) parcit adhuc, eò quod illud nondum esset publicum, nec quengquam adhuc offenderat. In correptionibus ergo uel admonitionibus inter peccata publica uel manifesta & occulta distinguendum est: & hac quidem prudenter tegi de-

benz, ne ipsi illa patefaciendo maioris scandali auctores simus, quam ille fuerit qui ea commisit, illud vero, quia palam multos offendunt, publice etiam arguenda sunt, ut ea ratione scandalum e medio tollatur. Ad primum ergo peccatorum genus illud Solomonis pertinet, quod Petrus etiam allegat: Charitas operis multitudinē peccatorum, & quod ipse Christus de proximo privatum admonuit: praecepit. Ad alterum verò referri debet, quod Isaie dicitur: Clama ex gutture, ne parcas, etiam instat euba vocem tuam, & annuntia populo meo praevaricationem suam, & domui Iacob peccata sua. Et illud Apostoli: Eos qui peccant coram omnibus argue, ut & ceteri timorē habeant. Et hoc quidem distinctionem, & prophetas & Apostolos diligenter obseruasse patet, si illorum sermones attentē legamus.

Prometh. 10.
1. Pet. 4.
Matth. 18.
Isaie 58.

1. Timoth. 5.

2. Sceleris auctorem denotat signo.

Ceterum quia sciebat Christus, Iudam generali hac sceleris redargutione non moueri, operari agit, ut animum obstinatum acutius feriat. Vnus ex duodecim (inquit) qui intrigit mecum in carcerem. Grauis sententia, qua & sceleris atrocitatem arguit, & tantum non oculis omnium subiciat lius auctorem. Nam incredibile est, eo ipso momento, quo hoc dicebat Christus, Iudam cum illo manum in carcerem intinxisse. Imprimis tamen atrocis perfidiae exprobratio obseruari debet, quae tantam redargutionem intendit, & scelus amplificat. Nam per se graue & horrendum est, hominem innocentem prode. At si hoc faciat, quo cum nobis aliqua notitia intercessit, non aliqua rema dignum facinus putatur. Si amicus aut socius, portento simile scelus est. At si insuper domesticus sit, qui se audeat, imò mensse socius, sceleris atrocitas omnem humani ingenij captum superat. Quod si iam faciat inter media sacra, quae nos mutuae coniunctionis in Deo mutuiq; officij admovent, quis non indignum iudicet, quem Deus fulmine caelitus demisso ad tartara praecipiet, illic sempiternis tum cum igni tum corporis supplicij exercuciandum? At qui omnia haec Christus pauca verbis comprehendit, & suo exemplo docet, ut gradibus suis correptiones, assurgere debeant, si leniori admonitione & redargutione nihil proficiatur. Interim exemplum habemus eius, quod alibi Christus domesticis domesticis praedixit, & similia iam inde ab orbe condito multa accidisse constat. A fratre germano primus ex Adamo primogenitus Dei cultor Abel occiditur. Isaacum quoque frater Iudam, & Iacobum Esauus persequitur. Similiter Iosephum à fratribus in Aegyptum venditum, Iosephum legimus. Quid de Moise dicemus, qui cum primum populi sui curam suscepisset, ab Israelita populo accusatus & in exilium abire compulsus fuit? Et idem postea acerrimos hostes habuit eos, quorum causa aula honores & opes reliquerat, & quibus se totum impendebat. Similiter Deus in

Matth. 10.

Luc. 12.

Exod. 2.

Psal. 38. 41. 55.

69. &c.

2. Cor. 12.

Psalms frequenter de perfidia eorum conqueritur, quibus cum aliquando amice conuenerit, quae sacrorum socios habuerit, & qui eadem secum mensa utantur. Et Paulus falsorum fratrum nominat, qui ipsi maximorum periculorum fuerint auctores. Prodest autem ista obseruare, quomodo offendamur, si quid simile nobis hodie accidit, sed potius fidei constantia ad omnem euentum preparemur.

3. Excusatione adimit, & peccatum denuntiat.

Sed ad Christum redeamus, qui cum se apud Iudam ne sic quidem aliquid proficere videret, neminem sceleris excusationem adimit, & de pena illius incipit conacionari. Filius quidem hominis dicitur, sicut scriptum est de eo: sed via homini illi, per quem filius hominis proditur, &c. Quibus verbum praetextum eripit, quem impij in providentia Dei decreto & praedestinatione querere solent, ut extra omnem culpam constituant. Mihi quidem (inquit) ira moriendus est, sicuti pater ab aeterno constituit, & sicut propheta olim ex meo spiritu praedixerunt. At non ideo impune feret proditor suum, sed illum quoque, ut illud horrendum manet, quod idem propheta denuntiat. Et ut enim locutio eius deserta, & episcopatum ipsius accipiet alter. Reuocabitur in memoriam apud Deum iniquitas patrum ipsius, & peccatum matris eius non abolebitur. Amanis maledictionem, & obueniet ei: & noluit benedictionem, qua longē recessit ab eo, &c. Deniq; ea erit illius conditio, ut bonum esset illi homini, si non fuisset natus. Qui locus euidenter docet, hominum peccata per Dei providentiam minime excusari, quia impij non ad eius decreta respiciunt, sed affectibus suis decernunt, ut iam alibi fusus dictū est. Nos verò Christi exemplum imitari debemus, ut si quid nobis aduersi accidit, non in hominibus haereamus, quorum improbitate illud inferitur, sed ad Dei praedestinationem recurramus, sine cuius permissione iusta nemo hominum nobis nocere potest. Docet hoc alibi discretis verbis quando capillos nostros numeratos esse dicit, & hinc consolationis argumentum praebet.

Matth. 10.

Gen. 45. 50.

2. Sam. 15. 16.

rum olim sanctissimi Dei cultores, Ioseph, Iobus, David, & plures alij, quorum fides in scripturis com-
mendatur. Simul vero discit, quam graues penas mereantur, qui opum & mundi huius studio dece-
derunt, quod Petrus etiam de proximo priuati-
tate ex guttate, & deinde laudat
& cetera timore habere
ruasse patet, si illorum ser-

Postremo, cum omnibus hęc Iudas adeo non emolliretur, vt potius Christum impudenter in-
terrogaret, num de se ista diceret, scelus simul & ipsum palam arguit, dicens: Tu dixisti. Nec
enim diuinus vel Iudas vel facinus ipsius celari poterat. Et ita quidem agendum est, cum ijs, qui
incurabiles esse pergunt, & quorum improbitas alijs scandalo esse potest. Vehementer ergo er-
rant, qui hodie neminem traduci volunt, & à Christiana charitate & modestia alienissimum fa-
ciant esse vociferantur, si qui publice peccant, liberius arguantur, maxime, si in aliqua dignitate
sint constituti. Quasi vero hominis impij dignitas, quam ipse iam ante prophetauit, plus fieri
debeat, quam multorum salus, qui ipsius exemplo corrumpi poterant? Quin ipsa charitas nos pu-
blice saltem multorum priuatae quorundam libidini preferre docet. Viderunt hoc olim prophe-
tae, qui ipsi regibus in faciem resistere ausi fuerunt, & ne nominibus quidem abstinerunt aliquan-
do, sicuti in Sobna & Iehoiakim est videre, quos nominatim perstrinxerunt Isaias & Ieremias. Isaie 22.
Iere. 22. & 36.
Cur enim non publice reprehendantur, quos publice peccare non pudet? Et hæc quidem de Christo
dicta sufficiant.

Secundo loco discipulos videamus, quid illi his auditis fecerint. Caperunt tristes esse, & (vt Io-
annes scribit) se inuicem maestum aspiciunt: deinde singuli interrogant, num de se istud loquatur. Me-
retur hic non vulgarem laudem, quod rei indignissima mentione contristantur, & illorum torporem
suo exemplo arguunt, quibus non admodum cordi est, est multa aduersus Christum iniquissime
feri intelligant. Simul tamen carnis ingeniam eo produunt, quod singuli alios inspicunt, nemo au-
tem illorum in seipsum descendit, vbi singuli inuenire poterant, quod illos ad preces excitasset, ne im-
mane hoc scelus in ipsos caderet. Sed ita solet caro, maxime quando vitia in genere acculantur: qua
causa est, quod correctionibus & admonitionibus minus proficiunt. Discant ergo singuli se ipsos
inspicere, & que in genere dicuntur sibi ipsis applicare, & mox magnam sese emendandi occasionem
habebunt.

Postremo de Iuda quedam restant dicenda. In quo primùm hypocritis astus doliq; plena eluce-
t. Nam furem fuisse insignem nuper ex Ioanne didicimus. Furem tamen sua sic hactenus dissimulauit,
vt nemini discipulorum suspectus fuerit. Si enim talem esse cognouissent, quis dubitat illos in hunc
vnum oculos suos coniecturos fuisse? Sed perpetuo verum est, quod Christus filios huius seculi pru-
dentiores esse dicit in generatione sua, quam filios lucis: nec temere idem ille admonet, vt nobis ab
hominibus caueamus: ijs nimirum, qui nihil aliud quam homines sunt, & corruptis carnis affe-
ctibus ducuntur. Nam in hoc ferè à pijs peccatur, quod dum ex suo ingenio omnes alios aestimant,
se ipsos impiorum insidijs exponunt. Deinde audacia incomparabilis exemplum est Iudas. Nam
& mensæ Christi sese adiungit, qui cum sacerdotibus in illius mortem conspirauerat, & cum hunc ni-
hil eorum latere audiat, que ipse moliebatur, adhuc tamen quasi oprime sibi conscius interrogat,
num de se ista pronuntiet? Similia exempla in alijs quoq; impijs habentur. Ad eundem modum Cain
à Deo interrogatus, vbi sit frater ipsius Abel? responderet: Num custos fratris mei ego sum? Longè
aliter pij agunt, qui vt primum Dei verbo conscientias suas ferri sentiunt, culpam suam fatentur,
& supplices veniam petunt, sicuti in Dauide patet: qui sceleris conuictus mox dicebat: Peccauit 2. Sam. 12.
Domino: Miserere mei Deus secundum multitudinem miserationu tuarum, Nos vero vt pios imi- Psalm. 51. & c.
tari debemus, ita impiorum mores suspectos habeamus, ne quando nobis imponent. Oremus autem
Deum, vt is corda nostra emollire dignetur, vt verbi sui admonitionibus meliores facti, re-
gnum celeste olim possideamus in filio suo Iesu Christo, cui debetur benedictio,
honor, gloria & potestas in æternum. Amen.